

Ловица

БРОЈ
12Главни и одговорни уредник
ДУШАН ЧАМПРАГ

Нови Сад, 12 март 1939

За власника и издавача одговара
ДУШАН ЧАМПРАГГОДИНА
XVI

Од недеље до недеље кроз варош Нови Сад

× Епископ бачки г. Иринеј Ђирић отворио је ових дана изложбу академског сликара г. Сташе Беложавског, пред елитном публиком.

× Претседник Кривичног већа Касационог суда г. др. Емилијан Богосављевић, одржао је интересантно предавање о примени Кривичног закона и Кривичног поступка, које је од многобројних присутних правника пропраћено са најживљом пажњом.

× За в. д. претседника Управног одбора Штедионице Дунавске бановине постављен г. др. Милош Петровић, а за члана управе г. Лазар Милутиновић.

× Према најновијој статистици, у току 1938 у Новом Саду је умрло 105 лица од туберкулозе.

× Познати просветни радник, педагог и писац школских уџбеника Стево Чутурило, умро је у својој 93-њој години у Н. Саду.

× Општина је почела да извелише многе улице. За израду модерне калдрме у нашем граду потребна је свота од 10 милиона динара.

× Подизање новосадског Добровољачког дома ступило је у завршну фазу. Предрачунска свота износи 600.000 динара, али ће издаци ипак бити знатно већи.

× Познати наш шахиста г. Николај Кулжински, по седми пут постао је шаховски првак Новог Сада.

× Руски отсек Соколског друштва приредио је у великој дворани Спомен-дома свечану академију, која је у највећој мери успела.

× Занимљиву пресуду донео је новосадски Касациони суд. По тој пресуди, наши храбри и заслужни добровољци могу од данас слободно да продају своје добровољачке парцеле.

× Стари градски аутобус, који је превалио преко пола милиона километара, по одлуци Градског поглаварства, обављаће редовно путнички саобраћај на Великом и Малом Лиману.

× Новосадски приватни намештеници из Ботича на својој скупштини довели су резолуцију, у којој траже изборе у свима установама радничке заштите и осигурања.

× Млада виолинисткиња г-ђа Мери Жежељ први пут је концертирала у Новом Саду 7 марта у оквиру Бетовеновог вечера, које је приредило Музичко друштво. Новосадски љубитељи музике су са највећом пажњом пропраћили класично интерпретирање Бетовенове симфоније.

Наше министарство просвете мора да се бори са великим тешкоћама

Запажен важан говор г. Стевана Ђирића у скупштини

На седници Народне скупштине, у оквиру претреса буџета у појединостима, одржао је свој запажен и важан експозе министар просвете г. Стеван Ђирић, који је са највећом пажњом саслушан од присутних народних посланика. Одмах у почетку свога говора, г. Ђирић је подвукао да министар просвете у своме деловању стално nailази на велике тешкоће.

Затим је министар просвете прешао на питање учитеља и рекао да сви посланици требају да поштују и цене рад југословенских учитеља, како их цени сам министар просвете. Г. Ђирић није нимало задовољан стањем основних школа. Уједно је додао да ће учинити крај досадањој пракси да се неки наши учитељи због кавне шаљу у „Сибир“. Баш у те удаљене, просветно још запуштене крајеве, треба, по мишљењу госп. Ђирићевом, слати најбоље учитељске снаге.

Г. Ђирић је говорио и о нашим гимназијама, па је навео и ово:

— Да пређем сад на најтежу, најпрву тачку наше просвете, на наше гимназије. Док ја будем министар, нећу дозволити да се отвори ниједна гимназија. А то чиним због тога, што се наша средња настава у гимназијама налази на прагу потпуног слома. Ја не кривим за то моје претходнике у министарству. Ја им одајем признање, јер звам како су се мучили, имајући веома оскудна финансијска средства за рад. И срећан сам што сам наишао на човека у министру финансија, који је показао пуно разумевања за ствари онако, како сам му их приказао.

И докле из цифара буџетског пројекта видите свега 100 нових постављења, ја са радошћу констатујем да ћемо тај цифарски део буџета исправити и да ћемо уместо 100 имати 400 постављења.

За стање данашње просвете у средњим школама, г. Ђирић је рекао да то још није права просвета. Каже да је 9 година служно као наставник у гимназији и све професоре сматра као своје другове. И он, баш због тога, не може дозволити да његови другови професори раде под таквим тешким околностима. И овај број од 400 нових постављења не треба сматрати као неки велики успех, јер у тренутку кад је узео у руке портфељ министарства просвете, у фијоци је нашао

1101 молбу свршених филозофа који већ давно чекају на своје постављење.

После ових жалосних констатација, г. Стеван Ђирић прешао је на једну пријатну чињеницу: у погледу учитељских школа савесним радом мини-

Г. Стеван Ђирић
министар просвете

старства просвете постигнуто је да нема више учитељских кандидата који могу остати на улици. Затим је г. Ђирић додао:

— Сматрам да бих сличним дириговањем на филозофском факултету и осталим факултетима, као што се ради са учитељском школом, могао постићи сличан резултат. Потребно је одржавање ауторитета наших универзитета на потребној висини. Као први знак мог министровања предложићу амандман да се она неправда која је ванесена професорима универзитета, којом се они разређују и у трећу групу, а не у другу, као што је закон о чиновницима предвидео, исправи. Треба радити на културном подизању наше земље и не треба сматрати да је пара потрошена за подизање културног нивоа нације бачена узалуд. Изајвљујем да ћу се као министар просвете трудити да вера и просвета иду руку под руку, да заједнички благотворно утачу на развој младе детиње душе, а не да, цепајући ту младу безазлену, душу праве уличног мангупа уместо добро дете, и праве дивљака уместо човека, човека доброг срца и благе душе, праве материјалисте уместо идеалисте.

Најзад је г. Ђирић говорио о односу према мањинама. Вели да је своју младост провео под страховитим притиском рђаве просветне политике, када се нишло за тим да се код си-

Од недеље до недеље кроз Дунавску бановину

× У сарадњи са целокупним грађанством, израдаће се петогодишњи комунални план за привредну и културну обнову Суботице.

× Спомен-дом Блаженопочившим Краљевима Петру I Ослободиоцу и Краљу Александру I Ујединитељу грађани подижу дом у Старој Пазови.

× Повлашћено градско позориште основано је у Суботици, иницијативом грађанства и свију месних друштава. Позориште ће приређивати претставе и на салашима, а рад ће почети у јесен ове године.

× Пијани момци у Бегеј Светом Ђурђу, после жучног разговора о политици, потукли су се у једној крчми. Туча је избила због полемике између Срба и Немаца, поводом теме о г. Хитлеру.

× Финанса Миленка Аличића напали и испребијали на мртво име ратари Мвшка Мањин и Златоје Ердељанов, из Клареје, јер је напустио девојку којој се удварао.

× На путу између Чантјвира и Жедњика, напуштени љубавник Гергељ Ваштаг дочекао је своју неверну драгану и тешко повредио њу и њеног новог удварача.

× Суботичка публика до последњег места пуни позоришну салу, у којој је почело да даје своје претставе Народно позориште Дунавске бановине „Кнеза Намесника Павла“. Изгледа да ће ова позоришна сезона у Суботици одлично успети.

× У Великој Кикинди прошле године је од рака умрло 24 лица.

× Када је 26 огодишња жена једног занатлије, Јулка Грижак из Суботице стекла уверење да је муж више не воли и неће, она је отровала своју седмогодишњу ћерцицу и затим покушала да изврши самоубиство. Обе ће остати у животно.

× Претседник петровградске општине г. др. Милорад Цветков наговестио је на скупштини Удружења градских службеника, да ће се ускоро донети службенички статут.

× Општинско веће у Хоргошу одлучило је да на територији општине заведе општинску трошарину, која до сада тамо није постојала. То је потребно за покриће прилично великог дефицита општинског буџета.

× Због лепе играчице, потукли су се сеоски момци у једној сенћанској гостионици за време играчке. Милан Дакин покушао је да развади разјарене момке, али су тада сви они њега напали и испребијали га на мртво име.

нова нашег народа угуши света материнска реч.

— Ја као министар просвете не мислим у исту погрешку упадати, и нећу ову нашу часну и свету борбу за ослобођење да обесветим, да обешчастим тиме, што би Краљевина Југославија значила само измењену улогу.

На крају, министар просвете г. Стеван Ђирић је апеловао на народне посланике, да приме предложени буџет министарства просвете. Његов говор је пропраћен бурним одобравањем и аплаузом.

По подне је настављена дискусија о буџету министарства просвете у појединостима. Неколицина посланика су учествовали у тој дебати и ова је текла веома живо. Они су говорили о просветним приликама уопште, о школама, позоришту и другим важним питањима која тангирају нашу народну просвету.

Посланици из опозиције су мало опширније критиковали експозе г. Ђирића, наводећи да се дају лепа обећања, али је питање, да ли ће се она и испунити. На све те примедбе и критике, г. Ђирић је дао на крају одговор и јаким аргументима, логично, побрио сваку бојазан опозиционих посланика. Народном посланику г. Јовану Јовановићу, председнику Земљорадничког клуба, одговорио је посебно и навео да је многе ствари, које он сада тражи већ увео у свој буџет и није крив што г. Јовановић није прочитао тај пројект.

Говор г. Стевана Ђирића у Народној скупштини је изазвао најбољи утисак. Посланици су стекли утисак, да се на челу овог важног ресора налази човек, који ће енергично, истрајно и са много стручног знања управљати тим важним пословима од којих зависи наша народна просвета, која треба још да се унапређује и јача. Јер г. Ђирић располаже свима условима који су потребни да се за нашу просвету заиста много учини.

Најзад су и наши новинари дошли на ред!

Са задовољством смо прочитали вест да су се надлежни, најзад, сетили да се постарају и о једном нашем елитном, угледном staleжу, који у нашем јавном животу игра истакнуту, необично важну улогу, културну, социјалну и хуману. Тај staleж је новинарски staleж. Већ скоро две деценије, постојало је отворено једно мучно питање: питање пензије наших заслужних новинара, који имају тежи, напорнији и нервознији посао, него сви остали интелектуалци. И никако се то питање није могло решити.

Са надлежне стране су давана лепа обећања, која се нису испуњавала. Свагдашњи министри просвете и остали надлежни фактори тврдили су да ће они хитно регулисати то горуће питање, али до скоро се по томе ништа није учинило.

И сада је тек дошло до позитивног стања. Новинарима је сада обезбеђена егзистенција и

за будућност, за време кад ће, услед претераног млевења својих живаца, моћи да се повуку у мир, као и сви државни, општински и приватни чиновници и, бар мало, уживати у благодетима одмора.

Управа новосадске секције Југословенског новинарског удружења је предвела све потребне мере да се чланови ове секције такође осигурају пен-

зијом и агилна управа, на челу са председником секције госп. Тривом Милитаром ће у том свом корисном и племенитом послу имати пун успех.

Нашим новинарима честитамо на постигнутом успеху и желимо им, да са више оптимизма раде отада свој тежак, необичан, незхваљан посао бранећи се од свирепих изненађења строгог живота!

Нови Сад — варош модерних превозних средстава

Нема сумње, да наша Српска Атина у сваком погледу последњих година снажно напредује. И у комуналној, привредној социјалној политици види се очигледан прогрес. Новосађани су модерни, практични, реалисти, све лако схватају и брзо прихватају. И жељни су још многих реформи.

Данашње стање на пољу нашег саобраћаја у граду је задовољавајуће. То видимо из најновије статистике, која нам показује, да у нашој вароши постоје 420 путничких аутомобила, 46 такси-аута и 65 камиона. Број мотоцикла и безброј бицикла не наводи се у овој статистици. Али познато нам је, да нимало не оскудевамо у мотоциклима ни у бициклима. Нови Сад је већ давно постао варош бициклиста. Има их тма Божја. Чак понекад ми јадни

пешаци осећамо, да је бициклистички промет у Новом Саду постао права напаст.

Искрено се радујемо овом модерном прогресу и верујемо, да ће се наш саобраћај у блиској будућности још рапидније развијати. Аутомобили су у свима земљама знак благостања, знак коњуктеуре. Где расте број аутомобила, расте и просперитет неких људи.

Нови Сад је пре светског рата имао једва десетак аутомобила, и то махом теретних. Тада је то модерно чудовиште била велика сензација. Данас то није ништа необично. Наши суграђани су се већ давно навештили да вешто и хитро избегавају јурења модерна кола, чији управљачи понекад неће да знају да постоје и нека бића, која се називају — пешаци...

Ову саобраћајну сметњу треба спречити

И Нови Сад пати од исте болести, као и остале наше веће вароши, нажалост. Има прилично велики број незапослених радника и радница. То, додуше, није специфична југословенска социјална болест, тога има још у већој мери у напреднијим, богатијим земљама западне Европе. Али изгледа нам, да се број незапослених радника у нашем граду у последње време знатно повећао.

То нам доказује онај велики број радника који свакодневно, преко целог дана скоро, стоји пред зградом бановине и поред католичке катедрале, на месту где је петроварадинска аутобуска станица. Пред бановинском зградом се још и не примећује толика гужва, као што је метеж код катедрале. Ту ти радници, које ми искрено сажаљевамо, а који траже хлеба, чекајући стрпљиво да их неко упосли бар за краће време, закрчавају

цео пролаз на тротоару, који је прилично широк па и доста простран.

И тако пре подне, кад је у центру наше вароши промет и саобраћај необично жив и велик, остали наши суграђани не могу да прођу том страном Трга Ослобођења. Радници просто преплављују цео тротоар поред катедрале, све до Гросингерове апотеке.

Надлежни би требало нешто да учине у том погледу. Радницима се не може порећи да имају права да чекају на јавном месту на прилику за успослеђе и зараду, тога има и у Београду и Загребу, али за њих би надлежни могли да одреде неко згодније место. Стално, недалеко од центра, али тако да ти људи не ометају саобраћај и пролаз осталих грађана. Овако страдају остали Новосађани и без потребе дангубе и нервирају се.

Тешко стање пољопривредних радника у Војводини

Један од најзанемаренијих и, бесумње, за свој тешки рад најгоре награђени staleж у Војводини су пољопривредни радници. Ти несрећни људи таворе као нико њихов и пролазе најгоре са својим приходима, иако врше тежак, а и напоран посао, скопчан знојем и жуљењем руку. И о томе staleжу се најмање води рачуна, па се ништа не чини да се његово бедно и очајно стање бар доккле поправи.

Пољопривредни радници, као сеовонски радници, зарађују само за време топлијих дана, дакле махом у лето и у почетку јесени. Према провереним подаци-

ма, један вреднији и стално запослен пољопривредни радник не може преко целе године више да заради од 2500 динара. То је минимална зарада, то је дубоко испод минимума животног стандарда, то је више него мизерно. Од тога ни сам радник не може да живи, а камо ли да издржава и своју породицу!

Видећи да им нико веће помоћи, војвођански пољопривредни радници су у Новом Саду одржали недавно конференцију. Савез пољопривредних радника, под председништвом г. Фрање Шебановића, претресао је страшну материјалну ситуацију у којој се војвођански

пољопривредни радници већ годинама налазе. Против тога стања треба колективно водити борбу и извојевати за пољопривредне раднике бар минималне приходе, који ће им обезбедити ово најмање што човеку припада, да би осигурао свој опстанак.

На овој конференцији је решено да савез упути надлежнима меморандум, у коме се тражи одлучно да се материјално стање и приходи пољопривредних радника повећају, да се њихово бедно таворење укине и да им се омогући да живе као људи, а не као животиње.

На крају је утврђено, да на подручју Дунавске бановине данас живе 100.000 пољопривредних радника. То је огромна цифра, то је војска гладних и потпуно необезбеђених људи, које не смемо пустити да пропадну, да се излажу са својим породицама крајњој беди, па чак помишљају на очајне кораке или, можда, и на злочин.

„ВЕРНОСТ ЗА ВЕРНОСТ“

Југословенски радници „Бате“ приложили 200.000 динара за чешко-словачке избеглице

Г. Тома Максимовић добио захвално писмо од чешко-словачког посланика г. Липе

Још раније, сарадници предузећа „Бата“ у Југославији покренули су опсежну акцију и скупљали добровољне прилоге међу собом, како би се омогућило слање једне веће суме у корист зимске помоћи за чешко-словачке избеглице у окупираним крајевима републике. Тај леп и племенит гест изазвао је у Чешко-Словачкој радост и задовољство, а генерални директор предузећа „Бата“ г. Тома Максимовић је и са званичне стране добио топло и срдечно признање и захвалницу у писму за ову успелу и хуману акцију његових сарадника.

Чешко-словачки посланик у Београду г. Липа је у вези с тим упутно г. Томи Максимовићу следеће писмо:

Београд, 21 јануара 1939.

„Господине Директоре,

Данас била је Посланству Чешко-Словачке Републике исплаћена свота од 219.252.— дин. у словима две стотине деветнаест хиљада две стотине педесет и два динара, коју су сарадници предузећа Бата сакупили међу собом у корист зимске помоћи за чешко-словачке избеглице из окупираних крајева Чешко-Словачке Републике.

Поштовани господине директоре, предузеће Бата и његови сарадници показали су народу већ више пута пример у организацији рада а сада, Вашим племенитим прилогом у корист несрећне браће, показали сте и светли пример словенске заједнице и хуманог осећаја. Ваш прилог је највећи који је био у наведеној сврху у Југославији положен.

Молим Вас, господине директоре, да изволите примити и тумачити свима Вашим сарадницима дубоку захвалност и уверење да Ваш прилог не само много ценимо већ и то да га наш народ никада неће заборавити.

Са особитим поштовањем
посланик
ЛИПА, с. р.“

„Нови Сад“ са своје стране срдечно честита вредним и хуманим дародавцима на овом лепом, човечном и дирљивом гесту, који су имали срца и смисла да притекну хитно у помоћ онима којима је помоћ заиста хитно потребна.

ШТА ПИШЕ ЧИТАЛАЦ?

„Био сам очевидца једног случаја који ме је запањо, а који је наишао на оштру осуду и код свију осталих присутних који су се налазили у локалу у коме се та сцена одиграла. И тај случај је, доиста, карактеристичан за наше данашње прилике, а нарочито за људе, који желе на лак, брз начин да зараде много новаца, а да зато, евентуално, ништа не пруже.

Пре неколико дана у послатичарници Дорштетер ушао је један млађи човек, елегантно одевен, по свима прописима најновије мушке моде и пришао власнику локала. Познао сам га одмах. Он издаје неки недељни лист. Али овога пута није дошао да узима оглас или претплату за тај свој лист, него је од власника послатичарнице тражио да се претплати на његов нов лист, који ће тек изићи.

Г. Дорштетер је младог човека зачуђено погледао и рекао му, да се не може претплатити на лист, који не постоји уопште. Нека му покаже први број листа, па ће видети. Сопственик листа који излази за сада на Марсу, окренуо се и отишао. Ко зна колико је још радњи и приватних лица обишао и колико је међу њима нашао лаковерних жртава, које нису биле толико опрезне, као г. Дорштетер.

Треба на овакве немиле појаве скренути хитно пажњу Управе полиције и такве недозвољене манипулације спречити. И сама управа новосадске секције Југословенског новинарског удружења требало би да енергично иступи против оваквих новинарских и издавачких шарлатана, јер је већ доста њиховог вршљања! Они су постали права напаст за наше честите грађане, који се у последње време једва умеју да одбране од такве беде“.

ИМА НАС СВАКОЈАКИХ!

Међу нашим суграђанима има приличан број људи, који заслужују строгу осуду и критику због свог понашања. Они су безобаврви према својим суграђанима и често и скров невоспитани. Немају увиђавности према осталом свету и сматрају себе центром, око кога се све остало окреће.

Пре неки дан, једна старија, елегантно одевена дама, застала је пред трамвајем, који саобраћа између железничке станице и Дунавске улице, а који је већ стајао на станици. Она је, изгледа, хтела да уђе у трамвај, али се ипак није мицала са места. И кад је кондуктер већ хтео да да сигнал за полазак, видећи да дама не улази, она је узбуђеним гласом узвикнула:

— Причекајте још мало за бога, док ми дође ћерка.. Она ће ме испратити на станицу..

Госпођица ћерка је била далеко, на растојању од неких двестотине метара. Кондуктер, по пропису, није смео да чека да елегантна фрајлица — која је, међутим, сасвим лежерно и лагано корачала — буде услужена. Двадесет путника је тре-

бало да чекају, да се она умилостиви и уђе у трамвај. Сасвим је природно, да је трамвај одмах кренуо, а старија дама је нешто ружно промрљала и опсовала.

Један од пролазника је тешио: — За пет минута, госпођо, долази други трамвај, и не вреди се секирати..

Неке наше суграђанке имају још једну рђаву навикку, кад је реч о трамвајском саобраћају. Пре уласка у кола, она што

треба да се поине, разведе разговор са пријатељцом, која остаје на улици и трамвај тада треба да чека да даме до краја избрбљају оно што имају једна другој да кажу.

Захваљујући одлучности наших трамвајских кондуктера, ова пракса у задње време је постала ређа, јер кондуктери не чекају да даме докрајче свој исувише дугачак разговор и трамвај одлази без оне даме, која је хтела да уђе у њега..

УКРАЈИНА

(Свршетак)

У извршењу те своје мисли и намере, неколико месеца доцније по доласку Националсоцијалиста на власт у Немачкој, Немачки посланик у Лондону г. Хугенберг тражио је од Енглеске слободне руке за Немачку у Украјини. Исто тако и један од помоћника Вође Националсоцијалистичке партије у Немачкој госп. Розенберг врло често је у последње време говорио на јавним скуповима о потреби, да се Украјина ослободи.

Па не само то. У својству вође немачких националсоцијалиста и једновремено у својству државног Канцелара Немачког Рајха госп. Хитлер је у јануару 1934 године дао једну изјаву украјинском листу, који излази у Берлину, „Нови час“ у којој је рекао:

„Немачка би желела да види на истоку Европе моћну украјинску државу. Али, без сумње, стварање ове државе неће бити могуће све док се не постави питање поделе Русије“.

За паметног довољно, чисто и јасно. Због прилика, ми за сада не желимо ни један овде објављени цитат да коментаришемо..

Али не можемо да завршимо а да са неколико реченица не упознамо читаоце шта *привредно* претставља данашња република Украјина. Једновремено напомињемо да се исто тако, за сада, удржавамо да пишемо о овим другим деловима малорусије који се налазе у саставу других држава.

Малорусија је за време царске Русије сама давала 80% од целокупног државног извоза цералија. Дакле, снабдевала је друге народе са огромним количинама хране — исхрањивала их! Као најбогатија област, она је од целокупне производње давала држави: 70% шећера, 47% соли, 71% каменог угља, 75% мангана, 68% ливеног гвожђа, 60% пољопривредних машина, 34% локомотива, итд. То је било пре 25 година. Данас је тај проценат знатно увећан. Поред наведенога у Малорусији се гаје још и лав, конопље, дуван, сунцокрет. А у областима Црног и Азовског мора још и памук. Исто тако малорусија је позната са својим огромним шумама трешања, а нарочито крупних вишања. У 1936 години малорусија — Украјина — је имала преко 5,000,000 грла рогате стоке и преко 4,000,000 свиња. Нецењиво благо и богатство..

Ради бледе потпуности да додамо још оволико: Шта пред-

стављају „Дњепрострој“ и „Донбас“ за индустрију, привреду и народну одбрану, то најбоље могу да процене инжењери, економисти и генералштабни стручњаци. У 1936 години дала је Малорусија Совјетској Русији 1,000,000 тона лигнита, у 1934 години 6,400,000 тона челика. У стању је да да осам милиона тона ливеног гвожђа и преко пет милиона тона обрађеног гвожђа. „Донбас“ данас може да конкурише не само европским већ и америчким земљама производње гвожђа.

И на крају још нешто. Преко Малорусије је најкраћи пут из Европе до Баку-а, неизмерног и неисцрпног извора нафте и петролеја. Пречишћена нафта је бензин; а бензин се употребљава за погон авијације, тенкова и осталих моторних возила. Подморнице, модерни и велики транспортни и путнички морски и ратни бродови, као и навесни стројеви, мањи или већи, за погон индустрије употребљавају сирово уље — нафту. А све то навесне велике несловенске државе немају, па им је зато и потребно да се под њиховим „старањем“ створи „независна Украјина“.

* * *

Ми поштујемо велике народе. Дивимо се њиховим културним, филозофским, уметничким и циновским привредним делима. Ти велики народи остварили су своја национална уједињења. У стварању тих њихових уједињења било је и тешких порођајних болова и трзавица, које су морали да трпе и други народи. Ми, Словени, на тим њиховим настојањима и путевима никада им нисмо чинили озбиљних сметњи. Дозвољавали смо, па и данас то исто чинимо, да и коначно заврше у миру стајања свих њихових посебних племена у велике народе, а до јуче посебно и одвојено, живеће државе у јединствене, моћне и велике државе. Ми ни једнога тренутка не улазимо у факта што се у Француској провансалац са бретонцем или књижевним паризлијом још увек не могу лако, брзо и тачно споразумети и ако већ столећима живе у јединственој и заједничкој држави; нас се не тиче што калабријанац са сицилијанцем запису у међусобном личном разговору и ако припадају народу „колевке културнога човечанства“; и ми се не пачамо у тешкоће језичног споразумевања бавараца са прусом, или једног бечкога немца са немцем који живи на ушћу

Елбе. То су њихова народна наречја и њихове личне ствари. Не сумњам у једно, да ће и те тешкоће нестати једнога дана и код њих и код нас Словена. Сви они, и французи, и талијани и германи тврде за себе, да су поред свих језичних међусобних тешкоћа, један и јединствени народ. Ми им то не поричемо. *Али одмах и једновремено тражимо исто и за нас Словене.* И, ако је за друге и велике народе важио принцип несметаног уједињења по слободној вољи, не појединачно, већ здравих народних маса, то он важи и за нас Словене.

Ту здраву мисао прихватио је и препоручио југословенским православцима и Његова Светост наш Патријарх Гаврило у својој новогодишњој молитви и честитци. И ми је прихватамо.

Стабло словенских народа, матушка Русија, данас је болесно. Али то не значи да је оно трудо. Оздравиће можда много раније и пре него би то желели и волели наши „доброжелетелци“. А када то ускоро буде, онда ће словенство у заједници свих народа допринети и свој обол. Извршиће своју историску улогу. А она је велика, узвишена и племенита..

Adverso.

Туристичке вести.

Путников ускршњи излет у Грчку

Београдски Путник ограничује за време православних и католичких ускршњих празника, тј. у међувремену од 4 до 11 априла о. г. друштвено путовање у Грчку, са посетом Атине, Маратона, Коринта и Солуна. Посета Солуна скопчана је са одласком и повратком.

Грчка је права медитеранска земља, увучена као клин у Средоземно Море, она је нарочито интересантна у рано пролеће. Велики број странаца, нарочито Енглеза, крстари Грчком у ово доба године. Историјске и друге врсте старина, лепота земље, грчког пејсажа и друга предности Грчке увек су чиниле Путникове излете интересантним.

Овог пута путује се колективним пасошем, а порезно уверење није потребно.

За прикључак учесника у Београду, Нишу или Скопљу одобрена је повластица од 50% на тај начин, што ће Генерална дирекција државних железница издати учесницима посебне упутнице од полазне до прикључне станице. Сваки пријављени излетник треба да купи код поласка на својој станици целу возну карту, која ће му важити за бесплатан повратак уз оверу војства пута да је учествовао на излету.

Пријаве се примају код свих путничких бироа друштва „Фрушка Гора“, тј. билетарница Путника најдаље до 25 марта о. г. — Накнадне пријаве могу се још примити до 1 априла, али само за оне учеснике који имају личне пасоше.

Исплата акредитива за драхме извршиће се у нувој своти већ у Солуну, по доласку учесника, а не пола у Солуну а пола у Атину.

Аутобуски излет на Охридско Језеро

Друштво Југ, као заступништво Путника у Скопљу, организује у међувремену од 7 до 11 априла о. г. велики излет удобним аутобусима од Скопља за Охрид преко Тетова и Гостивара и натраг преко Битоља.

Ближе информације код Путника у Н. Саду, Суботици, Сомбору, Ст. Бечеју, Осиеку, Петровграду, Вел. Кикинди, Вршцу и Борову.

Неколико речи о кинину и грипи

„Без коре кинина и лекова који се из ње добијају нити бих могао нити желео да постанем лекар.“ *Др. Плајчл*

Др. Плајчл је ову изјаву дао већ 1857 године.

„Услуге које нам кининске соли пружају као лек против маларије и ове које нам је већ пружило не могу се ничим упоредити и само мали број лекова може тако сигурно да обезбеди оздрављење болесника.“

Проф. Штоквис

У току последњих година лекари све у већој мери употребљавају кинин као предупредиво сретство против инфлуенце и грипе. Зиме 193/637 познати холандски лекар, др. Фајсер, директор здравственог уреда града Ротердама, дао је веома повољне изјаве о употреби кинина као заштитног сретства против назеба, инфлуенце и грипе.

Тамо где скоро искључиво употребљавају кинин као сретство против грознице, често примењују и друге препарате на бази кинина као сретство за изазивање апетита, као на пр.: кининова тинктура, вино, екстракт.

Због тога је потребно да сваки лекар има у свом орману кинин како за себе и своју породицу, тако и за своје намештенике. Многобројна индустријска предузећа у различитим земљама почела су да дају радницима количину од 200 милиграма кинина дневно оних месеца у којима се најлакше оболи од грипе. На тај начин не губи се у радним давима, деца не изостају из школе, у фабрикама не настаје застој а у канцеларијама се редовно обавља посао.

Најлепше љубавно писмо...

Према мишљењу богатог стокхолмског трговца Алена Серензена, најлепша љубавна писма не пишу духовити мушкарци и жене, таква писма могу да пишу само простодушни људи чиста срца и без цинизма.

Серензен је богат трговац и у приватном животу се одаје једној својој манији: воли да скупља љубавна писма чувених људи. Он има у својој огромној збирци писама Марије Лујзе, Марије Антоанете, царице Катарине и многа друга. Чува и љубавна писма Гетеова и других великих личности.

Серензен је од својих писама направно читав музеј и краљевци су долазили да виде то чудо. Сва љубавна писма су у ори-

Мушке кошуље

у новим десенима и добром квалитету

врло јефтино

добитете

у специјалној трговини рубља

КЛАЈН ЕУГЕНА,
НОВИ САД - ПЕТРОВГРАД.

Члан кредитне организације „Поверење“.

гивалу очувања и могу се читати само кроз стаклено прозорче.

Стокхолмски трговац сам прича, да је до сада прочитао неколико десетина хиљада љубавних писама. Он често одлази у Лондон и Париз да присуствује великим лицитацијама и он је увек најбољи купац за љубавна писма.

Недавно се Серензен у Стокхолму упознао са лепом девојком Карин Патерс, која се интересовала за љубавна писма из његове збирке. И она му је дала једно љубавно писмо, које је писала пре годину дана својој веренику.

То писмо је Серензен прогласио најлепшим писмом на свету. Оно му се толико допало, да се заљубио у Карин Патерс и запросио јој руку. Она је пристала на брак, али под једним условом: да се Серензен оне скупљања љубавних писама, јер би се могло лако десити да ће међу писма које он сакупља, залутати и неко право.

Серензен и Карин Патерс су се венчали и сада живе срећно у Стокхолму. Али музеј љубавних писама води Серензенов приватни секретар. А Серензен се зарекао да више никада у животу неће писати ни читати љубавна писма...

Топовски метци пуњени отровним хемиским сретствима

Један јапански војни хемичар пронашао је недавно ново опасно сретство за ратовање. Он је измислио неко компликовано хемиско сретство неку врсту отровног гаса, којим се топовске чауре пуње. Кад такав метак погоди непријатељског ратника, и при најмањој рани, код погођенога се цело тело за трен ока укочи. Јапански хемичар је то опасно сретство назвао ацетил-холин, он нема смртовосно дејство, али за читавих 48 часова онеспособљује војника за борбу.

Слав од живих мрави плови реком

На великим рекама рибари и лађари често примењују велике црне рпе, које плове низводно. Утврђено је да су то мрави нарочите врсте, који се могу наћи само у Бразилији. Кад огромном броју задруге у мравињаку нестане храна, сви мрави се скупе и образујући једну гомилу, пуштају се у реку и плове њом, док не нађу на крају где ће наћи хране. Једном је примењено да су ти мрави, скоро у правој линији препливали са једне обале на другу и то на једној веома широкој реци. Бразилијанци ове пловеће мраве називају „модерна Нојева барка.“

ви се скупе и образујући једну гомилу, пуштају се у реку и плове њом, док не нађу на крају где ће наћи хране. Једном је примењено да су ти мрави, скоро у правој линији препливали са једне обале на другу и то на једној веома широкој реци. Бразилијанци ове пловеће мраве називају „модерна Нојева барка.“

Жена која је извршила бигамију

Кад је реч о бигамији, онда се увек има пред очима један мушкарац и две жене. И сам закон у појединим земљама тако замишља бигамију. Па ипак, у румунском селу Бачују догодило се, ваљда, први пут у историји правосуђа, да је једна жена извршила бигамију. Она је у исто време имала два венчана мужа.

Пред судом у Брашову одговарали су ових дана Маргита Берде и њен други муж Иштван Тот. Сам општински бележник је набавио пару потребне документа за венчање, не знајући да Маргита има венчаног мужа у Мађарској и од веома богатог првог мужа се није развела. Од њега је примала прилично велико издржавање.

Суд је жеву бигамисту осудио на годину дана затвора, а њеног другог мужа на шест месеци затвора. Општински бележник из Бачуја је такође осуђен на годину дана затвора, што је омогућило бигамију.

Човек који гута кошуље и чарапе

У француским и белгиским варијетима запањује у последње време својим продукцијама један артиста, који с највећим апетитом једе вунене чарапе и платнене кошуље. Он радо једе и свилене хаљине, и каже да је то права деликатеса за њега. Ако му неко из публике понуди „ховентрегер“, џепне марамице или крагне, он и то у сласт поједе.

Један француски лист на вест о томе додаје у шали:

„Тај човек је вероватно дуже времена живео међу људождерима, па се морао да задовољи отпатцима...“

* Не заборавите, да књијара „Славија“ има све гавремене књиге. Нови Сад, Пашичева и Краља Петра I улица.

Новосадска ћеретања...

Вредан чиновник — Има и таквих просијака...

Шеф једног надлештва у Новом Саду, који строго кажњава сваку недисциплинованост својих чиновника, забранио је једног дана најстрожије пушење у канцеларији за време рада.

Пре неки дан затекао је једног од својих чиновника пред вече како пуши за својим писаћим столом. Намрштио се и љутито узвикнуо на чиновника:

— Да ли ви, Периху, преко целог дана пуштите?

Сасвим мирним гласом чиновник је одговорио:

— Не. Само кад радим. Ово ми је данас прва цигарета.

* * *

Један новосадски берберин увео је на занат младог шегрта. Пре него што је дечак ступио на посао, мајстор га је обасуо саветима, па му је, између осталог рекао и ово:

— Пази, мали, кад будеш бријао госте, мораш пре свега да обратиш пажњу на то да се ти бријачем не посечеш!

* * *

У Дунавској улици је господин срео једног човека, који му се учинио познат. Овај је био удубљен у читање неких илустрација. Господин љутито дрекну на њега:

— Срам вас било! Прошли пут сам вам дао два дивара као милостињу, кад сте просили пред католичком катедралом и носили таблицу за слепе! А сада читате новине!

Тобожић слепец је мирним гласом одвратио:

— Варате се, господине, ја не читам новине! Већ само разгледам слике!

Добро чишћено одело је трајно и елегантно

ЕТИЛЕН

Нови Сад, Вр. Петра II. 4
Чисти суво ваше одело

Најновија креација на пољу моде: женски шешир „буди тачан!“

Лондонске даме почеле су у најновије време да носе необичне шешире. То је креација најновије моде. Шешир се зове: „шешир буди тачан.“ По страни овог мало егзотичног шешира, виси на танком сребрном ланцу мали часовник, који ради као и сви часовници и стоји тако, да дама може кад год јој се прохте, да у огледалу види колико је часова. Да би се у огледалу видело тачно време правилно, цифре на плочи часовника су обрнуто исписане. Ова нова мода је једним ударем освојила елегантне Енглескиње.